

Žurnāls “Būvinženieris” 2017. gada oktobris. Nr.58

Notikums nozarē - 4. septembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā tika pasniegts valstī augstākais nozares apbalvojums – Būvindustrijas lielā balva “Pamatakmens”.

Kopš 1. augusta Būvniecības valsts kontroles biroju vada BVKB direktore Svetlana Mjakuškina. Žurnāls *Būvinženieris* iepazīstina ar jauno vadītāju.

Kamēr Latvijas Laikmetīgās mākslas muzeja ēku projektē starptautiski atzīts britu arhitektu birojs *Adjaye Associates* un tā Latvijas partneris *AB3D*, varam iepazīties ar cita mākslas muzeja tapšanu. Pasaulslavena arhitekta Šigeru Bana (*Shigeru Ban*) projektēta mākslas muzeja ēka pirms dažiem gadiem uzbūvēta Aspenā (ASV).

“Lursoft” pētījums speciāli “Būvinženierim”. Būvniecību kā pamatdarbību norāda 9110 uzņēmumu. 2016. gadā izsniegtas 1846 būvatļaujas viena dzīvokļa māju būvniecības uzsākšanai, kapitālajam remontam, rekonstrukcijai un restaurācijai, no kurām 1329 jeb 72% būvatļaujas izsniegtas tieši jauna viena dzīvokļa māju būvniecībai. 178 būvatļaujas pērn izsniegtas rūpnieciskās ražošanas ēku un noliktavu būvniecības uzsākšanai, kapitālajam remontam, rekonstrukcijai un restaurācijai. Būvfirmu TOP un citas lietas.

Gatavojoties Latvijas valsts simtgadei, VAS “Valsts nekustamie īpašumi” pērn uzsāka īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa Turaidas muižas kompleksa 18. gadsimtā celtās Klaušinieku mājas atjaunošanu. Projektu plānots pabeigt nākamā gada vasarā, kad vēsturiskajā mājā muzejs ierīkos ekspozīciju par klaušu laiku un zemnieku ceļu līdz Latvijas valstij. Līdz mūsdienām daļēji bija saglabājušies ēkas pamati un neliela daļa ēkas, kas bija sliktā tehniskajā stāvoklī. Klaušinieku māju atjauno SIA “RERE MEISTARI”.

Pirms vairākiem gadiem Latvijā daudziem šķita pašsaprotami, ka atkritumus varēja izgāzt mežā vai dedzināt pagalmā un energoresursus tērēt, nerūpējoties par dabu un nedomājot par izmaksām. Šodien gribam būt konkurētspējīgi, vienlaikus dzīvot tīrā vidē un samazināt enerģijas izmaksas. Lai to sasniegtu, ir jāpieņem lēmumi un jārīkojas gan katram savās mājās, gan iestādēs un uzņēmumos. Ko nozīmē izmantot enerģiju efektīvi? Par to žurnālā “Būvinženieris”.

Nereti mēdz teikt, ka viss jaunais ir labi aizmirsts vecais, un šis teiciens labi attiecināms uz fibrolītu. Materiāls ar senu vēsturi, kas, pateicoties uzlabotām ražošanas tehnoloģijām, piedzīvo renesansi un atklāj jaunas izmantošanas iespējas. Fibrolītu izgatavo no garām un smalkām ēveļskaidām (koksnes vilnas), kā saistvielu izmantojot cementu un pievienojot ūdeni. Fibrolīta plātnes Eiropā pazīstamas jau vairāk nekā 100 gadu, Latvijā tās sāka izmantot aptuveni pirms pusgadsimta.

Tuvojoties Latvijas valsts simtajai jubilejai, Latvijas Būvinženieru savienības (LBS) biedrs Jānis Lancers gatavo dāvanu valstij - grāmatu "Būvniecība Latvijā", kas būs sava veida būvniecības vēstures enciklopēdija. Iepriekšējos divos "Būvinženiera" numuros tika publicēti fragmenti no grāmatas pirmās un otrās daļas. Šajā reizē Lancera kungs dalās pārdomās par nupat aizritējušām desmitgadēm atjaunotajā Latvijas republikā.

Rīga turpina attīstīties. Cenšas būt zaļa un harmoniska. To pierāda pilsētas jaunie centri. Par tādu top arī Skanste. Par iecerēm “Būvinženieris” aicināja pastāstīt Skanstes attīstības aģentūras valdes priekšsēdētāju Mārtiņu Vanagu. Kompaktie centri. Eiropā daudz tiek runāts

par pilsētu kompaktā centra attīstību. Arī Rīgā par to diskutējam. Kas ir mūsu galvaspilsētas problēma? Rīgā cilvēki strādā centrā, bet dzīvo ārpus tā. Centrā dzīvo tikai 23 tūkstoši no gandrīz 700 tūkstošiem Rīgas iedzīvotāju. Tie, kuri strādā centrā un dzīvo vai nu priekšpilsētās, vai pat Pierīgā, katru rītu brauc uz darbu ar automašīnām un rada ielās milzu sastrēgumus.

Lielākā daļa – 76% – Rīgas iedzīvotāju mitinās padomju laikā celto mikrorajonu mājokļos. Vai tas atbilst mūsdienīga cilvēka dzīves prasībām? Vai šīs ēkas nav tehniski un, pats svarīgākais, morāli novecojušas? Tādas par paraugiem uzskatītas pilsētas kā Kopenhāgena, Stokholma vai Helsinki mēģina attīstīt pilsētu kompakto centru. Tā ir ideja par to, ka cilvēki gan dzīvo, gan strādā centrā, kur viņiem ir daudz lielākas iespējas pārvietoties ar sabiedrisko transportu, kājām vai velosipēdu, plašāka sabiedriskā un kultūras dzīve, izglītības iespējas, kā arī iespējas kvalitatīvi pavadīt laiku pilsētvidē.

Laikā, kad iznāk žurnāla “Būvinženieris” oktobra numurs, ekspluatācijā tiek nodots vēl viens no pēdējo gadu vērienīgajiem rekonstrukcijas un restaurācijas objektiem – VEF Kultūras pils. Atjaunošanas darbi tika sākti pērn 2. maijā, un, neraugoties uz to, ka darbu gaitā atklājās neparedzētas problēmas, kas ieviesa korekcijas projektā, objekta pabeigšanas termiņš netika mainīts. Projekta pasūtītājs ir Rīgas domes Īpašuma departaments, rekonstrukcijas projekta autors – arhitektu birojs “Graf X”, darbus veica projekta ģenerāluzņēmējs SIA “VELVE”, projektu līdzfinansēja Eiropas Reģionālās attīstības fonds, un tā kopējās izmaksas sasniedza ap 12,1 miljonu eiro.

Vai nākotne mums sola kaut ko tik kardinālu kā cements, kas tad taptu par jaunajiem civilizācijas pamatiem? Vai tā nesīs kaut ko, kas kļūtu tikpat neaizvietoājams kā nagla? Vai tai padomā kaut kas tik radikāls kā kanalizācijas sistēmas, pateicoties kurām mēs dzīvojam vismaz 40 gadu ilgāk? Nīderlandē notiekošais starptautiskais *Green Challenge* konkurss veltīts tehnoloģiju jaunuzņēmumiem, kas spēj sniegt «ilgtspējīgu atbildi uz mūsdienu samilzušajiem jautājumiem», lai ko tas arī nozīmētu. Tas nav speciāli veltīts būvniecības jautājumiem, tomēr starp šāgada 25 izvirzītajiem kandidātiem uz 500 tūkstošu eiro lielo balvu bija idejas, kam ir pielietojuma potenciāls būvniecībā.

Ilgi gaidītais peldbaseins Bauskā uzcelts līdz spārēm, būvniecības gaitā piedzīvojot pārmaiņas pamatu plānojumā, celtnes elementu apjomā un apdares detaļās, risinājumus meklējot arī kaimiņvalstī Lietuvā.

“Ilgtspējīgas būvniecības process "Akropole". Pēc BREEAM kritērijiem Rīgā top tirdzniecības centrs "Akropole", jau būvniecības gaitā taupot resursus, saudzējot vidi, darbiniekus un kaimiņus. Neliels papildu ieguldījums ar zaļās būvniecības standartiem nozīmē finanšu ieguvumu, pārliecināti dalībnieki.

"Plūdi nav tikai stihijas vaina". Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesori zina, kas darāms, lai mazinātu pārmērīgu lietavu kaitējumu gan laukos, gan pilsētā. Modeļu simulācijā uzskatāmi redzams, kā novēršama ceļu caurteku aizsērēšana. Savukārt pilsētā lietūs ūdeni var krāt un izmantot saimniecībā.

ClimateLaunchpad ir Eiropas lielākas *cleantech* (tīro tehnoloģiju) biznesa ideju konkurss, kas notiek 35 valstīs. Programma piedāvā uzņēmējdarbības uzsācēji mentoringa atbalstu, lai varētu pārvērst idejas veiksmīgos uzņēmumos. Konkurssu *ClimateLaunchpad Latvia* organizē Zaļo tehnoloģiju inkubators un *Climate-KIC*. Klasteris apvieno Latvijas tīro tehnoloģiju uzņēmumus un pētniecības iestādes, kas savstarpēji pastiprina viens otra konkurences

priekšrocības. Zinātnieki, studenti un uzņēmēji tiek aicināti tur pieteikt savas biznesa idejas. Pamatkritēriji ideju vērtēšanai ir biznesa idejas ietekme uz vidi, attīstības potenciāls, pieteicēju komandas kompetence un entuziasms. Šī gada augustā risinājās *ClimateLaunchpad Latvija 2017* fināls, kura laikā izvirzīja dalībniekus Eiropas finālam, kas oktobrī notiks Kiprā. Vairākas finālā prezentētās *cleantech* tehnoloģijas bija saistītas ar to tālāku izmantošanu būvniecības nozarē.

Nosvētība, viedums, sirsnība, možums un dzīves spars. Tā Latvijas Lauksaimniecības universitātes Vides un būvzinātņu fakultātes darbinieki raksturo savu kolēģi, docentu Kārli Siļķi, iesakot viņu augstākajam apbalvojumam būvniecības nozarē Būvindustrijas lielajai balvai "Pamatakmenim". "Pamatakmens" ir pievienojies Zemkopības ministrijas medaļai "Par centību", Ministru kabineta atzinības rakstam par mūža ieguldījumu hidroinženierzinātnes attīstībā, pedagoģisko un sabiedrisko darbību, Latvijas Būvinženieru savienības atzinības rakstam un medaļai "Par mūža ieguldījumu būvniecībā", kā arī Latvijas Būvinženieru savienības zelta nozīmītei. 56 gadi nozarē.

Zigis Ostelis, AS "UPB" ēku konstrukciju būvinženieris, metāla konstrukciju būvinženieru nodaļas vadītāja vietnieks, pērn saņēma Būvindustrijas lielo balvu kategorijā "Gada inženieris". Viņš ir punktuāls, neatlaidīgs, ar tehnisku prātu apveltīts jauns inženieris, kam sirdī jau kopš bērnības mājo radošums un aizrautība ar futbolu.

Tuvojoties Latvijas valsts simtajai jubilejai, Latvijas Būvinženieru savienības (LBS) biedrs Jānis Lancers gatavo dāvanu valstij - grāmatu "Būvniecība Latvijā", kas būs sava veida būvniecības vēstures enciklopēdija. Iepriekšējos divos "Būvinženiera" numuros tika publicēti fragmenti no grāmatas pirmās un otrās daļas. Šajā reizē Lancera kungs dalās pārdomās par nupat aizritējušām desmitgadēm atjaunotajā Latvijas republikā.